

Ve Fakultní nemocnici v Motole poprvé operovali nádor ucha digitálním 3D mikroskopem AEOS

Tisková zpráva
12. února 2021

Operatéri FN v Motole tento týden provedli unikátní operaci nezhoubného, avšak život ohrožujícího, nádoru sluchového nervu. Při odstranění nádoru postupovali motolští lékaři méně obvyklou cestou přes ucho a spánkovou kost a úplně poprvé na tento typ operace použili 3D digitální mikroskop. „Přístroj AEOS nám přináší ojedinělý pokrok v technice zobrazení. Operuje se v 3D brýlích a operační pole sledujeme na velké LCD obrazovce. 3D mikroskop se dá mimo jiné s obrovskou výhodou využít také u Covid 19 pozitivních pacientů,“ vysvětluje prof. MUDr. Jan Plzák, přednosta Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku 1. LF UK a FN Motol.

DIAGNÓZA: NEZHOUNBÝ, PŘESTO ŽIVOT OHROŽUJÍCÍ NÁDOR

Vestibulární schwannom, neboli nezhoubný nádor ucha, se klinicky objevuje u pacientů ve věkovém rozmezí 30 – 40 let. Nejproblematictější je jeho uložení v těle pacienta. Nádor začíná růst ve vnitřním zvukovodu a odtud se šíří do mostomozečkového koutu až postupně zasáhne mozkový kmen. Nezhoubný nádor byl operované pacientce diagnostikován před několika měsíci a vyrostl až do velikosti větší fazole. **„Dnes to pro nás byla psychologicky složitá operace. Nádor sám o sobě, kdyby byl „rozumně“ uložený, pacienta by na životě neohrozil. Ale tento vestibulární schwannom byl uložen hluboko ve vnitřním zvukovodu, rostl a z něj se šířil do tzv. mostomozečkového koutu. To je oblast v nitrolebí při mozkovém kmeni a v mozkovém kmeni jsou ta nejdůležitější centra základních životních funkcí. Dýchání, běh srdce a další,“** vysvětluje zástupce přednosty doc. MUDr. Jan Bouček, který operaci vedl. Pokud by tedy tento nezhoubný nádor v budoucnu výrazně utlačil mozkový kmen, způsobil by pacientovi ohrožení na životě. Nejčastějším příznakem nemoci je porucha sluchu. **„Prvním příznakem pacienta byla i v tomto případě jednostranná porucha sluchu. Při dalším vyšetřování se zjistilo, že se jedná o nádor na sluchově rovnovážném nervu. Pacient slyší jenom na druhostranné ucho,“** upřesňuje diagnózu operované 70leté pacientky přednosta ORL v Motole Jan Plzák.

JAK OPERACE PROBÍHALA

Operace vestibulárního schwannomu se v České republice provádí řádově pouze v desítkách případů ročně. Pacient byl dnes navíc operován technikou, kdy se k nádoru přistupuje přes ucho a spánkovou kost, což je nejkratší přístupová cesta k nádoru. Tento typ přístupu je však méně frekventovaný a provádí se pouze na dvou pracovištích v Česku. Jedním z nich je právě Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku 1. LF UK a FN Motol. **„Vlastní přístup k nádoru je nesnadný, vede přes kosti baze lební. Baze lební je oblast kostí mezi nitrolebím a v podstatě**

krkem, kudy prochází řada životně důležitých cév, například zásobujících mozek. Z mozku zase vycházejí mozkové nervy a v této spleti cév a nervů my musíme přistoupit k nádoru,“ upřesňuje prof. Jan Plzák. Přístupová cesta, kterou lékaři zvolili, z části prochází přes oblast vnitřního ucha pacienta, kde je centrum sluchu a rovnováhy. To však podle prof. Plzáka u tohoto konkrétního pacienta není žádná změna, protože růst nádoru sluch a rovnováhu pacientky již poškodil a na druhé straně slyší v podstatě normálně. Unikátní operace dnes v Motolské nemocnici proběhla za přítomnosti 2 lékařů a trvala od úplného uspání pacienta až do probuzení 6 hodin. Lékaři motolské kliniky měli dnes možnost si také poprvé vyzkoušet technologickou novinku, revoluční 3D mikroskop AEOS. Ten si motolská klinika nedávno zakoupila a hodlá jím nahradit klasický optický mikroskop, který doposud operatři při své práci využívali. **„Pohybovali jsme se dnes oblastí baze lební se spoustou až titěrných nervových, případně cévních struktur, které jsou životně důležité. Každý pohyb o 1 mm by mohl být pro pacienta rozhodující. Využití tohoto přístroje nám výrazně zlepšilo zobrazení a umožnilo nám větší přesnost operativy,**“ popisuje přednosta kliniky hlavní výhodu 3D mikroskopu. Lékaři byli dnes spokojeni také s časem operace.

AEOS – NOVÁČEK A UNIKÁTNÍ 3D POMOCNÍK

Vývoj unikátního 400 kg vážícího 3D mikroskopu AEOS probíhal v Německu a USA 7 let. Z velké části se na něm podíleli také čeští lékaři. Jako první na světě si digitální mikroskop pro svá pracoviště pořídila Fakultní nemocnice Ostrava. Nyní se pomocí nové 3D technologie operuje také ve Fakultní nemocnici v Motole. **„3D mikroskopem plánujeme plně nahradit stávající optické mikroskopy, Ty zůstanou pouze v záloze pro případ, že by se během operativy něco technicky pokazilo,**“ upřesňuje přednosta motolské ORL kliniky. 3D mikroskop má několik výjimečných vlastností. Především je cenným partnerem pro operatery. **„AEOS nastavuje novou laťku v přínosu 3D digitálního mikroskopu. Je to technologie využitelná v celém spektru mikrochirurgických oborů, zejména v neurochirurgii a ORL,**“ vysvětluje Daniel Pavlišta, specialista na 3D mikroskopy Skupiny B. Braun a doplňuje: **„Na vývoji se stále pracuje dál. Technika jde velmi rychle dopředu. Veškerá data, která se získají při každé operaci, se odesílají vývojářům B. Braun do Německa. Tam se veškeré připomínky zapracují do nové softwarové edice,**“ uzavírá Daniel Pavlišta.

OPERACI MOHOU PODSTOUPIT I INFEKČNÍ PACIENTI

3D digitální mikroskop AEOS se dá využít s obrovskou výhodou i u covid pozitivních pacientů. **„Při operativě pomocí klasického mikroskopu musí být lékař ve velmi těsné blízkosti pacienta a operované oblasti. Při použití okuláru nemůže použít všechny ochranné prostředky, které jsou třeba. V okamžiku, kdy se ale dívá na obrazovku, můžete si zvětšit vzdálenost od pacienta, která je důležitá a můžete mít na sobě také všechny ochranné prostředky,**“ uvádí prof. Plzák. To platí při operaci jakkoliv infekčního pacienta, nejen covid pozitivního. Místo skleněných čoček totiž používá 3D mikroskop Aeos systém digitálních kamer. Operovat se tak musí v polarizačních 3D brýlích a místo pohledu do okulárů operatér pracuje s hlavou nahoře a operační pole sleduje na velké LCD obrazovce. Operatři se tedy nemusí sklánět dlouhé operační hodiny v neergonomické poloze a uleví nejen zádům, ale i očím. Podle přednosta motolské ORL kliniky je jedním z dalších benefitů 3D mikroskopu přesnější operativa. **„Jsme schopni opravdu operovat přesněji a rychleji. Je to rozhodně cesta, kterou se chceme vydat. Líbí se nám, že máme nové „hračky“, nicméně tyto technologické přístupy přináší jasné a zjevné benefity pro zdraví pacienta,**“ vysvětluje prof. Plzák.

NEZHOUNÝ NÁDOR: MÝTY A FAKTA

1. „Nezhoubný nádor je neškodný.“

I když slovo „benigní“ znamená „neškodný“, benigní nádor může způsobit zdravotní potíže, pokud roste v oblasti, kde narušuje základní funkce těla (například tlakem na nerv nebo životně důležitý orgán).

2. „Nezhoubný nádor nevytváří metastázy.“

Nezhoubný nádor má většinou ostré ohraničení. Neproniká do cév krevního nebo mízního řečiště a nezakládá druhotná ložiska metastázy. Existuje však skupina nádorů, které mohou výjimečně přejít do stavu maligních, tzn. zhoubných.

3. „Nezhoubný nádor se nemusí léčit.“

Léčba nezhoubných nádorů je podle jejich druhu individuální. Benigní nádory, které nijak člověka neomezují a dále nerostou, se mohou ponechat a lékařem pravidelně kontrolovat. V opačném případě se tyto nádory odstraňují chirurgickým zákrokem.

Více o B. Braun

Koncern B. Braun působí na celosvětovém trhu přes 180 let a dnes patří k největším výrobcům zdravotnických produktů na světě. Hlavní sídlo je v německém Melsungenu, pobočky má v 64 zemích světa. Skupinu B. Braun CZ/SK tvoří B. Braun Medical (dodavatel zdravotnických prostředků), B. Braun Avitum (provozovatel dialyzačních středisek, odborných ambulancí a domovů pro osoby se zdravotním postižením) a Aesculap Akademie (mezinárodní vzdělávací instituce). Skupina B. Braun v České a Slovenské republice působí od roku 1993 a zaměstnává více než 800 lidí. Charitativní projekt B. Braun pro život podporuje vybrané neziskové organizace i jednotlivce. Patronem projektu je český paralympionik David Drahonínský.

Kontakt na Skupinu B. Braun CZ/SK

Lucie Kocourková | tisková mluvčí

Tel. +420-271 091 313 | Mobil +420-602 167 024 | lucie.kocourkova@bbraun.com